

Les llengües de la meva vida

Jo sóc nascuda “abans de la guerra” (és una frase feta que ens enclou a les persones grans, molt grans, quan expliquem “batalletes”) La meva memòria està millor que les meves articulacions. Quan em pregunten, sé respondre. Ara poc em pregunten sobre “aquells temps”. Aprofito la invitació del vostre òrgan per esplaïar-me.

Vaig anar a una escola de l'Ajuntament que es va fundar d'any 1932 gràcies al nostre president, Francesc Macià. Quina escola! Hermenegildo Giner de los Ríos era el seu nom fins el 1939 que la van rebatejar com a *Ramiro de Maeztu*. Estava al peu del Turó de la Peira, al barri de les Cases Barates d'Horta. Hi havia tota una colla de pavellons: els ubicats a la part alta, quasi entre els pins del turó, eren per a guarderia i primera infància; a la part inferior un bloc per a nens i l'altre per a nenes, d'edats compreses entre 5 i 12 anys, moment que ja podíem anar cap a l'Institut Verdaguer, al Parc de la Ciutadella per a començar batxillerat.

Els meus primers records em porten a la classe de 2n grau on començàvem a aprendre geografia, a agafar la ploma i sucari-la a la tinta dels tinters que cada pupitre tenia instal·lats als extrems dreta i esquerra, a dibuixar del natural, a cultivar el nostre petit hort, a escriure en llibretes sense línees per acostumar-nos a anar drets... Cada dissabte, a més de netejar els nostres pupitres, fèiem eleccions, havíem d'elegir els càrrecs i la responsable: de vigilar la sala dels penja-robes, i que les bates estiguessin ben penjades i netes, de vigilar els vàters, que no hi haguessin papers ni mullader per terra, de regar els testos de les finestres i una colla de petites responsabilitats amb la capitana triada per votació.

Parlo de tota aquesta manera d'encarrilar l'escola perquè quan he estat gran i he portat els meus fills a les aules i els he explicat les meves experiències, tots han quedat bocabadats perquè els ha semblat que els parlava d'un altre planeta.

A la meva escola es parlava i s'escribia en català... fins el 1939 que va canviar tot. El català va ser prohibit a l'escola, als llocs públics, al carrer i gairebé a dintre de les llars. No m'estendré a analitzar aquest depravant fet perquè ja se n'han escrit llibres que en donen fe.

Malgrat tot, jo sóc una persona afortunada que per atzars de la vida he trobat amics i amigues que m'han ajudat a créixer i a lluitar contra corrent. Vaig conèixer en Joan Triadú i vaig anar a les seves classes clandestines de català que es feien al carrer Santaló, damunt d'una comissaria de policia. Poc s'ho pensaven aquells guàrdies de l'ordre públic, tan franquistes, que tots aquells joves que els passàvem davant dels nassos anéssim a donar escalfor a la flama de la llengua catalana.

No va ser fins la dècada del 1990 que vaig treure'm el títol de professora de català! Victòria! La constància té premi!

He d'afegir que, apart del català, puc expressar-me en castellà i en francès que vaig aprendre a l'Institut Francès de Barcelona amb certificat de l'Université de Toulouse. Vaig començar classes d'anglès però se'm va ocórrer casar-me i començar a fer de mare de família i el meu anglès no va més enllà de *yes, window* i *door...*